

184957 - Ölüye bağışlanan sadakanın sevâbının ölüye nurdan bir tabakta sunulması hakkında rivâyet edilen uydurma hadis

Soru

Şu hadisin sıhhati nedir?

“Ölülere duâ ettiğiniz zaman, o duâyı ölüye ulaştıran melek, ölünün huzuruna elinde nûrdan bir tabak olduğu halde girerek ona şöyle der: Bu filân kardeşinden gelen hediyedir. Filân yakınından sana gönderilen armağandır. Bunun üzerine ölü bu hediyeyle sevinir.”

Detaylı cevap

Hamd, yalnızca

Allah’adır.

Bu,

uydurma bir hadistir. Teberânî hadisi şöyle rivâyet etmiştir:

Muhammed

b. Davud b. Eslem es-Sadeî’den, o, Ubeydullah b. Abdullah el-Munkedîrî’den, o,

Muhammed b. İsmail b. Ebî Fudeyk’ten şöyle demiştir: Ebu

Muhammed eş-Şâmî’yi şöyle derken işittim: Ebu

Hureyre’nin işittiğine göre, o Enes b. Mâlik’ten şöyle

dediğini işitmiştir: “Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve

sellem-’i şöyle derken işittim:

{

مَا مِنْ أَهْلِ بَيْتٍ يَمُوتُ مِنْهُمْ مَيِّتٌ فَيَتَصَدَّقُونَ عَنْهُ بَعْدَ

مَوْتِهِ ، إِلَّا أَهْدَاهَا إِلَيْهِ جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى

طَبَقٍ مِنْ نُورٍ ، ثُمَّ يَقِفُ عَلَى شَفِيرِ الْقَبْرِ فَيَقُولُ : يَا صَاحِبَ

الْقَبْرِ الْعَمِيقِ ، هَذِهِ هَدِيَّةٌ أَهْدَاهَا إِلَيْكَ أَهْلُكَ

فَاقْبَلْهَا. فَيَدْخُلُ عَلَيْهِ، فَيَفْرَحُ بِهَا وَيَسْتَبْشِرُ، وَيَحْرُنُ
جِيرَانُهُ الَّذِينَ لَا يُهْدَى إِلَيْهِمْ بِشَيْءٍ. [رواه الطبراني في
المعجم الأوسط]

“Herhangi

bir ev halkından birisi ölür de vefâtından sonra yerine

onun adına sadaka

verirlerse, Cebrâil -aleyhisselâm-

o sadakayı

nurdan bir tabak

üstünde ona hediye eder. Sonra kabrinin kenarında durup şöyle
der:

-Ey

derin kabrin

sahibi! Bu senin âilenin sana gönderdiği bir hediyedir. Onu al kabul et.

Bunun

üzerine o

hediye onun kabrine girer. Ölüonunla

sevinir ve müjdelenir. Kendilerine bir hediye verilmeyen komşuları ise
ise üzülürler.”[1]

Taberânî -Allah ona rahmet etsin- bu

hadisi rivâyet ettikten sonra şöyle demiştir:

“Bu hadis, bu isnaddan başka

bir yolla Enes’ten rivâyet edilmemektedir. İbn-i Ebî Fudeyk bu hadisin
rivâyetinde müteferrid kalmıştır.”

Heysemî -Allah ona rahmet etsin- bu

hadis hakkında şöyle demiştir:

“Teberânî bu hadisi,
el-Mu’cemu’l-Evsat’ta rivâyet etmiştir. Hadisin râvileri arasında
Muhammed eş-Şâmî diye birisi vardır ki, el-Ezdî onun
hakkında: ‘Yalancıdır’, demiştir.”[2]

Değerli hadis âlimi Elbânî -Allah
ona rahmet etsin- bu hadis hakkında şöyle demiştir:

“Hadis, uydurmadır.
Hadisin
âfeti, Ebu Muhammed eş-Şâmî’ dendir.

Zehebî onun hakkında
şöyle demiştir: ‘Bazı tabîinden münker bir hadis rivâyet
etmiştir.

Ezdî onun hakkında şöyle
demiştir: ‘Yalancıdır.’

Lisânu’l-Arab yazarı
şöyle demiştir: “Zehebî ve Ezdî, sanırım münker
hadis demek istedikleri hadis, bu hadistir.”[3]

Bu sözün, Nebi -sallallahu aleyhi
ve sellem-’e nisbet edilmesi câiz değildir. Hadisin durumunu beyan etmenin
ve onu rivâyet etmekten sakındırmanın dışında bu
hadisi rivâyet etmek de câiz değildir. Çünkü Nebi -sallallahu
aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿مَنْ حَدَّثَ عَنِّي بِحَدِيثٍ يُرَى أَنَّهُ كَذِبٌ فَهُوَ أَحَدُ الْكَاذِبِينَ﴾
[رواه مسلم في مقدمة الصحيح]

“Kim yalan olduğunu bildiği halde benden bir hadis anlatırsa iki yalancıdan biri kendisidir.”[4]

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- bu hadisin şerhinde şöyle demiştir:

“Bu hadis, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-’e yalan nisbet etmenin ve ona yalan nisbet etmeye tevessül etmenin ne kadar tehlikeli olduğuna ve rivâyet ettiği hadisin yalan olduğu zannına ağır bastığı halde, onu rivâyet edenin iki yalancıdan birisi olduğuna delâlet eder.Olmayan bir şeyi haber veren bu kimse, nasıl yalancı olmasın?”

Bu konuda şu lafızla başka bir hadis gelmiştir:

مَا الْمَيِّتُ فِي قَبْرِهِ إِلَّا كَالْغَرِيقِ {
الْمُسْتَغِيثِ يَنْتَظِرُ دَعْوَةَ تَلَحُّقَهُ مِنْ أَبِي أَوْ أُمٍّ أَوْ أَخٍ أَوْ
صَدِيقٍ، فَإِذَا لَحِقَتْهُ كَانَتْ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا
فِيهَا، وَإِنَّ اللَّهَ لَيَدْخُلُ عَلَى أَهْلِ الْقُبُورِ مِنْ دُعَاءِ أَهْلِ
الْأَرْضِ أَمْثَالَ الْجِبَالِ، وَإِنَّ هَدِيَّةَ الْأَحْيَاءِ إِلَى الْأَمْوَاتِ
{.الِاسْتِغْفَارُ لَهُمْ

“Ölü,
kabrindeboğulmak üzere olup imdat isteyen kimse gibidir.Babasından, annesinden, kardeşinden veya dostundan kendisine ulaşacak bir duâyı bekler.O duâ kendisine ulaşınca, dünya ve içindekilerden kendisine daha sevimli olur. Allah Teâlâ, yer ehlinin duâsından kabir ehline, dağlar gibi (rahmetler) indirir. Şüphesizhayatta olanların ölümlere hediyesi, onlar için

istiğfarda

bulunmaktadır.”[5]

“Ölülere duâ ettiğiniz

zaman, o duâyı ölüye ulaştıran melek, ölünün huzuruna
elinde nûrdan bir tabak olduğu halde girerek ona şöyle der: Bu
filân kardeşinden gelen hediyedir. Filân yakınından sana
gönderilen armağandır. Bunun
üzerine ölü bu hediyeyle sevinir.”

Lafızlı

hadise gelince, ister bu lafızla olsun, isterse ilk lafızla olsun, Nebi
-sallallahu aleyhi ve sellem-‘den bu hadisin aslına
rastlamadık. Dolayısıyla hadisin Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-‘e
nisbet edilmesi câiz değildir. Aynı şekilde hadis, Nebi
-sallallahu aleyhi ve sellem-‘e nisbet edilmese bile, onu zikretmek (rivâyet
etmek) de câiz değildir. Çünkü berzah hayatı, gaybî
şeylerdendir. Bu konuya dalmak ve ilimsiz olarak onda konuşmak câiz
değildir.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

[1]

Taberânî,

“el-Mu’cemu’l-Evsat”, hadis no: 6504

[2]

Heysemî,

“Mecmeu’z-Zevâid”, c: 3, s:139

[3]

Elbânî,

“Silsiletu’l-Ehâdîsi’d-Daîfe”, s: 486

[4]

Müslim, Mukaddime, c: 1, s: 7.

Tirmizî:Ebu Muhammed, Abdullah b. Abdurrahman’a,

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-’in: “Kim yalan olduğunu bildiği halde benden bir hadis anlatırsa iki yalancıdan birisidir.”

Bu hadisi hakkında şöyle sordum:”Bir hadisi senedinin yanlış olduğunu, bildiği halde rivâyet eden kişinin

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-’in bu hadisine girmesinden korkulur mu? Ya da herkes tarafından mürsel olarak rivâyet edilen bir hadisi, müsned olarak rivâyet etse veya senedini değiştirse, bu hadisin hükmüne girer mi?

Şöyle cevap verdi:

“Hayır, fakat bir kimse bir hadis rivâyet ettiği zaman,

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-’den o hadisin aslı bilinmediği halde onu yine rivâyet ederse, bu hadisin hükmüne girmesinden korkarım.”

[5]

Beyhakî, Şuabu’l-Îmân, hadis no: 7905. Elbânî bu hadisi, 2Silsiletu’l-Ehâdîsi’d-Daîfe”, hadis no: 799’da zikretmiş ve: “Çok münker bir hadistir” demiştir.